

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

Vihreä lippu

Käytännöllinen ja tehokas
ympäristökasvatuksen työkalu

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

KANSAINVÄLINEN ECO-SCHOOLS -OHJELMA

Vihreä lippu on osa kansainvälistä Eco-Schools -ohjelmaa

Eco-Schools -ohjelman kattojärjestö on Foundation for Environmental Education (FEE).

Eco-Schools -toiminnassa on mukana

- 40 maata
- 20 000 koulua ja oppilaitosta
- 6 miljoonaa lasta ja nuorta

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

SUOMEN YMPÄRISTÖKASVATUKSEN SEURA (SYKSE)

Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry (Sykse) on kehittänyt Eco-Schools -ohjelman Suomen oloihin soveltuvaksi sekä vastaa ohjelman toiminnasta Suomessa.

Syксе on ympäristökasvatuksesta kiinnostuneiden järjestö, joka kokoaa yhteen eri aloilla ja eri tavoilla ympäristökasvatuksen parissa toimivia ihmisiä.

Syксе on erikoistunut ympäristökasvatuksen edistämiseen, kehittämiseen ja tukemiseen.

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

VIHREÄ LIPPU

Vihreä lippu -ohjelmaan osallistuu

- Yli 200 päiväkotia, koulua ja oppilaitosta
- yli 50 000 lasta, nuorta ja aikuista

→ **Ohjelman vaikutus ulottuu vielä tätäkin laajemmalle**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Ympäristöministeriön alainen Kestävän kehityksen toimikunnan koulutusjaosto sai vuonna 2006 valmiiksi kansallisen Kestävää kehitystä edistävän kasvatuksen ja koulutuksen strategian.

Strategiaan on sisällytetty tavoite, että vuoteen 2014 mennessä 15 prosenttia päiväkodeista, kouluista ja oppilaitoksista on saanut ulkoisen tunnuksen (eli Vihreän lipun) tai sertifikaatin kestävän kehityksen toiminnastaan.

Vihreän lipun kannalta tavoitteen toteutuminen merkitsisi ohjelman laajenemista yli 1000 osallistujaan vuoteen 2014 mennessä.

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

PERIAATTEET

- **Osallisuus:** lapset ja nuoret toiminnan suunnittelijoina, toteuttajina ja arvioijina
- **Kestävän kehityksen kasvatus osana arkea**
- **Ympäristökuormituksen vähentäminen**
- **Jatkuva kehittäminen: pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus**
- **Yhteistyö ympäröivän yhteiskunnan kanssa**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

KÄYTÄNNÖLLINEN JA TEHOKAS TYÖKALU

1. Kuusi teemaa

2. Jatkuvan kehittämisen toimintamalli

3. Jatkuva tuki

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

KUUSI TEEMAA

Perusteemat

- Vesi
- Energia
- Jätteiden vähentäminen

Muut teemat

- Lähiympäristö
- Kestävä kulutus
- Yhteinen maapallo

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

KUUSI TEEMAA

Teemaa käsitellään projektin ajan eri näkökulmista:

- **Tiedollinen: integrointi eri oppiaineisiin**
- **Kokemuksellinen: taiteet, kädentaidot, vierailut, retket**
- **Toiminnallinen: ympäristökuormitusta vähentävät toimintatavat**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

KUUSI TEEMAA

Vihreä lippu -toiminta tulee aloittaa jollakin kolmesta kansainvälisestä perusteemasta vesi, energia tai jätteiden vähentäminen.

Kestävälle Vihreä lippu -tasolle siirtyminen edellyttää vähintään kolmea eri teemalla tehtyä Vihreä lippu -projektia. Vähintään kahden projektin teemana on oltava jokin perusteemoista.

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

JATKUVA KEHITTÄMINEN

Vihreä lippu perustuu jatkuvan kehittämisen periaatteeseen, joka on peräisin laatu- ja ympäristöjärjestelmistä.

Vihreässä lipussa periaate on jalostettu palvelemaan kasvatusalan kehittämishankkeita.

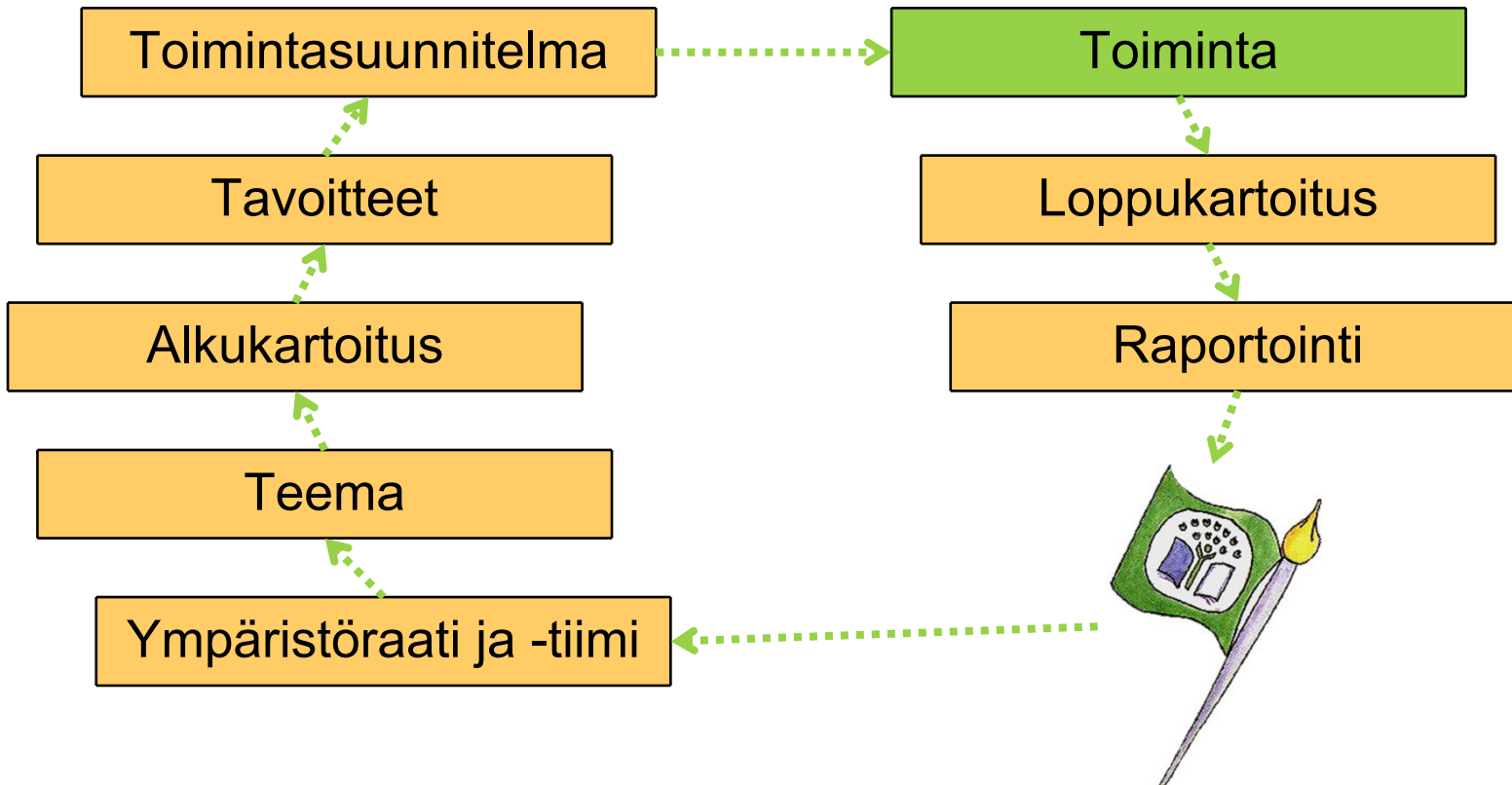
S U O M E N

YMPÄRISTÖKASVATUKSEN

S E U R A R Y

JATKUVA KEHITTÄMINEN

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

JATKUVA TUKI

Suomen Ympäristökasvatuksen Seuralta

- **Vihreä lippu -materiaalikansio ja ohjeet**
- **Osallistujakohtainen palaute kaksi kertaa vuodessa**
- **Vinkit & Linkit -ajankohtaistiedote kuusi kertaa lukuvuodessa**
- **Neuvonta**
- **Koulutukset ja seminaarit**
- **Mahdollisuus kansainväliseen yhteistyöhön Eco-Schools -verkoston kautta**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

JATKUVA TUKI

Alueellisilta edistäjiltä

(20 organisaatiota eri puolilla maata)

- **Koulutusta ja kokoontumisia**
- **Neuvontaa**
- **Mahdollisuus tutustua vanhoihin raportteihin**
- **Vierailuja osallistujien luokse**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

KRITEERIT

Vihreä lippu -ohjelmalla on kriteerit, jotka perustuvat kansainvälisen Eco-Schools -ohjelman periaatteisiin.

Päiväkodin/oppilaitoksen Vihreä lippu -projekti arvioidaan näiden kriteerien pohjalta.

Kriteereiden avulla arvioidaan mm. toiminnan laatua, osallistavuutta, jatkuvuutta ja tavoitteellisuutta.

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

- 1. Ekologinen kestävyys**
- 2. Sosiaalinen kestävyys**
- 3. Taloudellinen kestävyys**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

1. Ekologinen kestävyys

Ympäristökuormituksen väheneminen

- Veden kulutus - 5-46%
- Energian kulutus - 5-10%
- Kaatopaikkajäte - 20-50%, jopa - 92%
- 83% ilmoittaa vähentäneensä tulostusta ja kopiointia

Lähde: Katriina Sahlbergin pro gradu –tutkielma,
Helsingin yliopisto, 2004

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

1. Ekologinen kestävyys

Ympäristökasvatus

- Tiedot ja taidot
- Kokemukset ja elämykset
- Asenteet ja toimintatavat

88% tekee retkiä säännöllisesti ja käyttää luontoa oppimisympäristönä.

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

2. Sosiaalinen kestävyys

- **Lasten ja nuorten osallisuus – aktiivinen kansalaisuus**
- **Opettajien yhteistyön lisääntyminen**
- **Yhteistyö ympäröivän yhteisön kanssa**
- **Yhteiskunnallinen vaikuttaminen**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

3. Taloudellinen kestävyys

Toiminnan tuloksena syntyy merkittävää taloudellista säästöä

- Hankinnat
- Jättemaksut
- Sähkölaskut
- Kiinteistön energiankulutus
- Vesimaksut

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

Palkittu ohjelma

- **WWF:n Panda-palkinto 2000**
- **Keskon ympäristöpalkinto 2000**
- **Luonnonsuojeluliiton ympäristöpalkinto Vihreä lippu -päiväkodeille 2004**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

Palkittu ohjelma

WWF:n palkintoraadin perusteluista:

...”konkreettisuus on merkittävää, kyseessä ei ole pelkkiä kauniita ajatuksia paperilla, vaan myös selkeät toimenpiteet, joihin todella ryhdytään. Lisäksi kaikki osallistuvat ohjelman tekemiseen.”

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

TOIMINNAN TULOKSET

**Kasvua kestäväään
tulevaisuuteen**

**Ohjelma toteuttaa opetussuunnitelman
Osallistuva kansalaisuus,
Kestävä tulevaisuus
ja useiden muiden
aihekokonaisuuksien tavoitteita.**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

OSALLISTUMINEN VIHREÄ LIPPU -OHJELMAAN

- **Mitä se vaatii?**
- **Mitä se antaa?**
- **Lukuvuosimaksut**

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

OSALLISTUMINEN

”Mitä se vaatii?”

- Toiminnan oltava jatkuvaa
- Lasten/nuorten panos tärkeä kaikissa vaiheissa!
- Uusi teema ja uudet tavoitteet joka projektissa
- Pysyvät muutokset toimintatavoissa
- Kestävän kehityksen toiminta osaksi arkea

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

OSALLISTUMINEN

”Mitä se antaa?”

- Toimivan ja innostavan mallin
- Valmiit materiaalit toimintavinkkeineen
- Tukea ympäristöohjelman ja kestäväen kehityksen kasvatukseen kehittämiseen
- Neuvontaa, koulutuksia, palautetta
- Yhteisöllisyyttä
- Myönteistä julkisuutta
- Kansainvälisiä kontakteja

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

OSALLISTUMINEN

Jämpi mutta joustava

- Osallistuja asettaa omat tavoitteensa ja suunnittelee toimintansa
- Ohjelman toimintamalli ja kriteerit ohjaavat tuloksekkaaseen toimintaan
- Soveltuu yhtä hyvin päiväkotiin kuin ammatilliseen oppilaitokseen
- Lippu edellyttää ja sertifioi korkeatasoisen toiminnan!

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

OSALLISTUMINEN

Lukuvuosimaksut

Suomen Ympäristökasvatuksen Seura on voittoa tavoittelematon, aatteellinen järjestö. Vihreän lipun rahoitus koostuu ympäristö- ja opetusministeriöiden avustuksesta, yhteistyökumppaneiden tuesta ja osallistujien lukuvuosimaksuista.

Lukuvuosimaksut 2008-2009

Enintään 100 lasta/nuorta   250 €

Yli 100 lasta/nuorta   500 €

Kestävä Vihreä lippu   100 €

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

OSALLISTUMINEN

Lukuvuosimaksut

Lukuvuosimaksuun kuuluu:

- Vihreä lippu -kansio, uudet materiaalit
- Vinkit & Linkit -tiedotteet (6 nro/vuosi)
- neuvonnan puhelimitse ja sähköpostitse
- kirjalliset palautteet toiminnasta
- Vihreän lipun (kotimainen, laadukas)
- Eco-Schools -maksun ja kansainväliset palvelut
- alennuksia Suomen Ympäristökasvatuksen Seuran tilaisuuksista
- Ympäristökasvatuslehden (4 nro/vuosi)

S U O M E N

YMPÄRISTÖ**KASVATUKSEN**

S E U R A R Y

LISÄTIETOA JA ILMOITTAUTUMINEN

Ilmoittautumislomake löytyy polkua

www.vihrealippu.fi

→ Ilmoittautuminen

Lisätietoa voi kysellä:

vihrealippu@ymparistokasvatus.fi

(09) 4541 8150